

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:

S.S.O. Barbara Wiśniewska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Chudzińska

po rozpoznaniu w dniu: 22 kwietnia 2016r. w Toruniu

sprawy z powództwa: I. Ś., Ł. Ś., M. M.

przeciwko: Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W. przy interwencji ubocznej R. K.

o zapłatę

1. oddala powództwo I. Ś.,
2. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz powoda Ł. Ś. kwotę 5000zł. (pięć tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od 10.03.2013r. do 31.12.2015r. zaś od 1.01.2016r. do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami za opóźnieniem,
3. w pozostałym zakresie powództwo Ł. Ś. oddala,
4. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz powódki M. M. kwotę 10000zł. (dziesięć tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od 10.03.2013r. do 31.12.2015r. zaś od 1.01.2016r. do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami za opóźnieniem,
5. w pozostałym zakresie powództwo M. M. oddala,
6. nie obciąża powodów Ł. Ś. i M. Ś. nieuiszczonymi kosztami sądowymi,
7. nie obciąża powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu,
8. nakazuje pobrać od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Toruniu kwotę 750zł. (siedemset pięćdziesiąt złotych) tytułem opłaty sądowej od zasądzonego roszczenia,
9. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu okręgowego w Toruniu na rzecz adw. B. K. kwotę 7200zł. (siedem tysięcy dwieście złotych) plus 23% VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną interwientowi ubocznemu z urzędu i nieopłaconą oraz kwotę 49,60zł. (czterdzieści dziewięć złotych 60/100) tytułem zwrotu udokumentowanych wydatków.

Sygn. akt I C 2129/13

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym dnia 13 września 2012r. przeciwko pozwanemu Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W. powodowie I. Ś., Ł. Ś. oraz M. M. domagali się zasądzenia od pozwanego - na rzecz każdego z nich – kwot po 60.000zł tytułem zadośćuczynienia z art. 446 § 4 kc oraz 20.000zł tytułem odszkodowania z art. 446 § 3 kc wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego (k. 2-18).

W uzasadnieniu żądania wskazano m.in., że I. Ś. jest żoną, a Ł. Ś. oraz M. M. - odpowiednio - synem i córką zmarłego tragicznie K. Ś.. Śmierć nastąpiła w wyniku wypadku, do którego doszło 29 sierpnia 2011r. Sprawca wypadku R. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z 3 .02. 2012r w sprawie IIK 1279/11 został uznany winnym i skazano go na karę jednego roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na cztery lata.

Pozwany przyznał powódce I. Ś. zadośćuczynienie w wysokości 40.000zł oraz 20.000zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej, powodowi Ł. Ś. zadośćuczynienie w wysokości 20.000zł, natomiast powódce M. M. zadośćuczynienie w wysokości 10.000zł. Przed wypłaceniem kwoty te zostały pomniejszone o 50%, gdyż pozwany niezasadnie uznał, że K. Ś. przyczynił się w tym stosunku do wypadku.

W ocenie powodów dodatkowe roszczenie o zadośćuczynienie jest w pełni uzasadnione.

Śmierć męża była dla powódki I. Ś. ogromnym ciosem, powódka straciła swoją pierwszą i jedyną miłość. Z mężem zawsze byli razem, czy to w smutku, czy w radości. K. Ś. wspierał powódkę na duchu w czasie śmierci ojca powódki, jego pasją było gotowania i majsterkowanie. Mąż prał, sprzątał i gotował. Powódka nigdy nie musiała korzystać z pomocy żadnego fachowca. Zmarły nigdy nie odmówił pomocy innym. Miał poczucie humoru, w wolnych chwilach grał powódce na gitarze ulubione piosenki. Po śmierci męża umarła część powódki. Obecnie wszystko to, co dawniej wzmacniało więzi rodzinne – święta, wspólne kolacje itp. - zaczęło być udręką.

Pomiędzy zmarłym K. Ś. a powódką M. M. istniały bardzo silne więzi emocjonalne. Ojciec aktywnie uczestniczył w życiu powódki, wspierał ją. Zawsze mogła na niego liczyć, naprawiał jej różne urządzenia. Żartował z nią na różne tematy. Powódka nigdy nie zapomni dnia, kiedy tata prowadził ją do ołtarza. Zmarły sprawdzał się też w roli dziadka. Śmierć ojca była dla powódki bardzo traumatycznym przeżyciem. Każdy szczegół w mieszkaniu powódki przypomina jej o ojcu. Powódka nigdy nie pogodziła się ze śmiercią taty.

Pomiędzy zmarłym K. Ś. a powodem Ł. Ś. istniały bardzo silne więzi emocjonalne. Tata był dla niego wzorem do naśladowania. Zawsze mógł liczyć na jego pomoc. Powód jak pierwszy z rodziny został poinformowany po śmierci taty. Od razu się rozplakał. To był najgorszy dzień jego życia. Powód chciałby ojcu jeszcze tyle rzeczy powiedzieć, tyle się od niego nauczyć, ale niestety nie jest to już możliwe. Powód nigdy nie pogodził się ze śmiercią taty.

Co do kwot dochodzonego odszkodowania powodowie podnieśli, że „znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej” z art. 446 § 3 kc polega nie tylko na pogorszeniu się sytuacji materialnej, lecz także na utracie realnej możliwości samej stabilizacji warunków życiowych lub ich realnego polepszenia. Zmarły K. Ś. nie będzie w przyszłości wspierać powodów materialnie, nie będą też oni mogli liczyć na jego niematerialną pomoc.

W odpowiedzi na pozew (k. 112) pozwany Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, m.in., iż K. Ś. w 50% przyczynił się do powstania szkody ze względu na stan upojenia alkoholowego, w jakim się znajdował (2.10 promila alkoholu we krwi).

Wypłacana tytułem zadośćuczynienia kwota jest adekwatna, a pozwany przy jej wymiarze uwzględnił indywidualne okoliczności szkody.

Powódka M. M. w chwili śmierci ojca od 6 lat nie zamieszkiwała z nim, albowiem założyła już własną rodzinę, która stanowi dla niej nowy krąg osób najbliższych. Była wówczas dorosła i niezależna od ojca finansowo.

Okoliczności sprawy wskazują na to, iż problemy psychiczne, na jakie powołuje się powódka I. Ś. mają raczej związek z menopauzą, nie zaś ze śmiercią męża. W/w powódka może też liczyć na pomoc dwójki dorosłych dzieci. Nie mieszka sama, lecz z 24-letnim synem, co zmniejsza jej poczucie osamotnienia. Przyznanie zadośćuczynienia nie może prowadzić do wzbogacenia się powodów.

Co do żądanych przez powodów odszkodowań pozwany stanął na stanowisku, iż roszczenie przewidziane w art. 446 § 3 kc należy ograniczyć tylko do uszczerbku majątkowego, którego to strona powodowa nie wykazała. Poszkodowany zarabiał przed śmiercią 1.100-1.200zł netto miesięcznie, zatem bardzo prawdopodobne jest, iż sumę tą w całości przeznaczał na własne gospodarstwo domowe. W związku z tym przez jego śmierć nie nastąpiło pogorszenie się sytuacji życiowej mieszkającej oddzielnie powódki M. M.. Obecnie powód Ł. Ś. zarabia 1.200zł netto miesięcznie, zaś powódka I. Ś. 1.300zł netto miesięcznie (razem 2.500zł miesięcznie - ok. 1.200zł na osobę). Poprzednio, łącznie z wynagrodzeniem zmarłego, rodzina miała do zagospodarowania kwotę ok. 3.600zł miesięcznie, a więc także 1.200zł na osobę (3.600zł : 3 = 1.200). W ocenie pozwanego odsetki od zasądanego ewentualnie roszczenia powinny być oznaczone dopiero od daty wyrokowania.

Pismem z dnia 28 listopada 2013r. (k. 187-187v.) sprawca wypadku R. K. zgłosił interwencję uboczną po stronie pozwanego. Wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz interwenienta kosztów interwencji. W ocenie interwenienta szkoda została w całości zrekompensowana przez pozwanego Fundusz. Powodowie dążą do uzyskania nienależnych im świadczeń, powołując się na rzekome więzi rodzinne ze swoim tragicznie zmarłym krewnym. Działanie powodów to nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 kc. W rzeczywistości poszkodowany był osobą bezdomną, odrzuconą społecznie, z problemem alkoholowym, którym nie interesowała się żadna rodzina. Został przygarnięty przez interwenienta i jego małżonkę z pobudek charytatywnych, a na skutek tragicznego zbiegu okoliczności doszło do wypadku, do którego się poszkodowany istotnie przyczynił. Interwenient podtrzymał swoje stanowisko w piśmie z dnia 30 stycznia 2014r. (k. 215-219). W dniu 16 lipca 2015r pozwany, po zapoznaniu się z opinią biegłych z Ośrodka (...) w P. wniósł o ustalenie minimum 80% przyczynienia zmarłego poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia i zwiększenia rozmiarów szkody. Ostatecznie strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu i wniosła o nieobciążanie powodów ewentualnymi kosztami procesu zaś pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Interwenient uboczny wniósł o oddalenie powództwa i o nieobciążanie go kosztami procesu.

Sąd ustalił co następuje:

K. Ś. zginął w wypadku do którego doszło w dniu 29 sierpnia 2011r. w miejscowości R. k. G.. Sprawcą wypadku był kierujący traktorem R. K.. Wypadek miał miejsce na terenie gospodarstwa rolnego R. K.. Od traktora oderwała się przytwierdzona łańcuchem przyczepa, która przygniotła K. Ś. do znajdującego się na podwórzu drzewa.

W chwili wypadku K. Ś. był pijany, miał 2.10 promila alkoholu we krwi.

(okoliczności bezsporne – k. 2-18, a ponadto dowód:

- przesłuchanie powódki I. Ś. – k. 477-478v.,
- przesłuchanie powoda Ł. Ś. – k. 479-480,
- przesłuchanie powódki M. M. – k. 478v.-479,
- przesłuchanie interwenienta ubocznego – k. 480-480v.)

Sprawca zdarzenia R. K. wyrokiem Sądu Rejonowego w G. II Wydział Karny z dnia 3 lutego 2012r., sygn. akt II K 1279/11, został uznany winnym popełnienia czynu z art. 155 kk i skazany na karę 1 roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na cztery lata. R. K. został skazany za to, że w dniu 29.08. 2011r nieumyślnie spowodował śmierć K. Ś. w ten sposób, że ciągnąc za ciągnikiem rolniczym przyczepę rolniczą podłączoną do ciągnika w sposób nieprawidłowy za pomocą łańcucha co nie zapewniło samoczynnego zahamowania przyczepy w razie

zerwania połączenia podczas jazdy, spowodował cofnięcie się przyczepy , w wyniku czego K. Ś. został przygnieciony do drzewa i doznał obrażeń w postaci oderwania prawego płuca , rozerwania prawego oskrzela i naczyń płucnych z masywnym wylewem krwi do jamy opłucnowej , co stanowiło bezpośrednią przyczynę zgonu Jako przyczynę śmierci K. Ś. należy wskazać postępowanie R. K. kierującego ciągnikiem na skutek którego doszło do niekontrolowanego stoczenia się przyczepy ciągnika z pochyłości i przygniecenia uszkodzonego do drzewa. Podczas zdarzenia wyżej opisanego K. Ś. był pijany i nie był w stanie właściwie ocenić zaistniałej sytuacji .Stan , w którym znajdował się zakłócał jego procesy decyzyjne

(Wyrok SR w G. z 3.02. 2012r k 44

(opinia biegłych k 412))

Stan nietrzeźwości uszkodzonego K. Ś. mógł mieć istotny wpływ na przebieg wypadku, tzn. znacznie utrudnić lub uniemożliwić uszkodzowanemu zarówno uniknięcie urazu (np. poprzez zejście ze strefy pomiędzy przyczepą a drzewem), jak i w znacznym stopniu zaburzyć reakcje obronne, tj. uszkodzony mógł podjąć reakcje nieskuteczne lub też nie podjął ich wcale. Uszkodzony wykonując prace w stanie nietrzeźwości przyczynił się w stopniu znacznym do wypadku. Uzasadniona jest hipoteza, iż gdyby w chwili wypadku uszkodzony był trzeźwy, mógłby właściwie ocenić sytuację i uniknąć niebezpieczeństwa lub też zminimalizować skutki ewentualnego urazu.

(dowód: opinia biegłego – k. 396-412)

W mieszkaniu zmarłego K. Ś., położonego . przy ul. (...) w G. miały miejsce następujące interwencje policyjne:

- 2008.10.11 – zgłaszającą była powódka . I. Ś. – stwierdzono awanturę z pijanym mężem, zakończono odwiezieniem do izby Wyrzeźwień,
- 2008.11.04 – zgłaszała interwencję nieznana osoba – w klatce schodowej leżał pijany mężczyzna, K. Ś. odwieziony do izby Wyrzeźwień,
- 2009.05.03 – legitymowano K. Ś., interwencja zakończona doprowadzeniem do izby Wyrzeźwień,
- 2009.06.22 – zgłaszającą interwencję była . I. Ś. , stwierdzono awanturę z pijanym mężem, pouczono,
- 2010.03.11 – zgłaszającą interwencję była nieznana osoba , stwierdzono, że w klatce schodowej leżał pijany mężczyzna, K. Ś. odwieziony do izby Wyrzeźwień,
- 2010.04.17 – zgłaszającą interwencję była I. Ś. stwierdzono awanturę z pijanym mężem, mąż dobija się do drzwi, zakończono odwiezieniem do izby Wyrzeźwień,
- 2010.08.03 – zakończono odwiezieniem do izby Wyrzeźwień.

K. Ś. był ponadto legitymowany dnia 12.06.2010r. oraz podczas interwencji przy ul. (...) w G. w dniu 20.08.2011r.

(dowód: pisma Policji – k. 370, 459)

Zmarły K. Ś. i powódka I. Ś. stanowili małżeństwo przez wiele lat. W ich małżeństwie urodziło się dwoje dzieci to jest Ł. Ś. i I. M.. Małżonkowie K. i I. Ś. oraz Ł. Ś. do chwili śmierci mieszkali razem. Córka M. M., po ślubie przez około rok mieszkała wraz z mężem z rodzicami w małym dwupokojowym mieszkaniu o metrażu około 36 m2 a następnie w 2008r usamodzielniała się i wynajęła wraz z mężem mieszkanie .Zmarły K. Ś. pił alkohol jednak w sytuacjach trudnych wspierał rodzinę. Pomagał żonie przy pracach domowych . Prał ,sprzątał gotował. Brał udział w wychowaniu dzieci. Opiekował się dziećmi gdy żona w trakcie małżeństwa chodziła do szkoły. Spędzał wspólnie czas z rodziną. Rodzina razem chodziła na grzyby. Zmarły dobrze znał się na grzybach. Rodzina kochała się, razem spędzała święta a także urodziny zmarłego, które były krótko przed świętami. K. Ś. troszczył się o wnuka. Pomagał żonie i córce wykonując drobne naprawy. Zmarły nauczył syna Ł. wykonywania prac budowlanych. Powodowie bardzo przeżyli

śmierć męża. Wyprawili mu pogrzeb, uczęszczają na grób męża i ojca raz na tydzień, raz na dwa tygodnie. Gitara powoda, jego rzeczy osobiste nadal są w domu. I. Ś. po śmierci męża udała się do psychiatry i brała tabletki przez rok. M. M. po śmierci ojca korzystała z urlopu gdyż nie mogła pracować z uwagi na silne przeżywanie śmierci ojca. K. Ś. pracował dorywczo. Żonie oddawał miesięcznie około 800zł- 1000 zł. Stałą pracę miał przez okres około 1/3 trwania małżeństwa. Dzieci nie mogły liczyć na wsparcie finansowe ojca. I. Ś. pracowała zarobkowo w czasie trwania małżeństwa i zarabiała 1600-1700zł miesięcznie brutto. Aktualnie również pracuje i zarabia średnio około 1400 zł miesięcznie netto

. Powodowie Ł. Ś. i M. M. w chwili śmierci ojca byli pełnoletni. Powódka była już mężatką zaś Ł. Ś. był kawalerem, mieszkał z rodzicami i zarabiał około 1000zł miesięcznie.. Dzieci powoda aktualnie pracują zarobkowo. Ł. Ś. pracuje w tym samym zakładzie pracy co matka i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości najniższej krajowej. M. M. pracuje zarobkowo i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości najniższej krajowej.

(przesłuchanie powodów k 554-555v i k477-479

(zeznania świadków: P. Ś. k460, L. Ś. k - 461, J. T. k-359, B. D. – k476-477)

Przed śmiercią K. Ś. pracował dorywczo u R. K. przy pracach związanych ze zbiorem i suszeniem tytoniu. K. Ś. niekiedy nocował poza domem – w miejscu aktualnej dorywczej pracy. Miał problem z nadużywaniem alkoholu.

(dowody:

- zeznania świadka J. R. – k. 295v.,
- zeznania świadka I. B. (1) – k. 295v.296,
- zeznania świadka K. P. – k. 296,
- zeznania świadka E. D. – k. 296 -296v.,
- zeznania świadka K. D. – k. 296v.,
- zeznania świadka M. K. (1) – k. 296v.,
- zeznania świadka J. T. – k. 359v.,
- zeznania świadka M. K. (2) – k. 359v.-360)

Pozwany przysądowo wypłacił powódce I. Ś. kwotę 20.000zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 10.000zł tytułem odszkodowania na skutek znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej.

Pozwany przysądowo wypłacił powódce M. M. kwotę 5.000zł tytułem zadośćuczynienia.

Pozwany przysądowo wypłacił powodowi Ł. Ś. kwotę 10.000zł tytułem zadośćuczynienia.

Przyznane przez pozwanego powodom kwoty to jest : I. Ś. 40000zł tytułem zadośćuczynienia i 20000zł tytułem stosownego odszkodowania, Ł. Ś. 20000 zł tytułem zadośćuczynienia i M. M. 10000 zł tytułem zadośćuczynienia zostały przez pozwanego pomniejszone o 50% z tytułu przyczyniania się K. Ś. do wypadku. Z tego powodu faktycznie wypłacone kwoty były o 50% niższe.

(okoliczności bezsporne – k. 7, a ponadto dowód: zawiadomienie – k. 47, pismo UFG z dnia 5 czerwca 2012r, - k. 48-49)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę złożonym do akt dokumentom urzędowym. Zgodnie z art. 244kpc dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie przez powołane organy w zakresie ich działania stanowią dowód tego co w nich zostało urzędowo zaświadczone. W szczególności za wiarygodne należy uznać informacje Policji przekazujące dane dotyczące interwencji Policji w domu powodów. Sąd dał wiarę częściowo zeznaniom świadków J. R., I. B. (1), K. P., E. D., K. D., M. K. (1), M. K. (2) w tym zakresie, w którym zeznania te były spójne wewnętrznie ze sobą i niesprzeczne z zeznaniami innych świadków. Wszyscy w/w świadkowie twierdzili, iż K. Ś. miał problem z alkoholem, był zaniedbany, poszukiwał pracy. W tym właśnie zakresie Sąd dał wiarę zeznaniom tych świadków. Ocena tych zeznań nie może być bezkrytyczna i musi uwzględniać fakt, że świadkowie Ci są osobami, które zna interwenient uboczny, który ma interes w tym aby dowodzić, że zmarły był osobą bezdomną i odrzuconą przez rodzinę. Sąd nie dał wiary zeznaniom wyżej wskazanych świadków w tej części, w której twierdzili, że K. Ś. był bezdomny. Z zeznań świadków J. T., P. Ś., L. Ś. wynika, że zmarły nie był osobą bezdomną. W tej części zeznania świadków P. Ś. i L. Ś. uznano za wiarygodne. Za godne wiary uznano depozycje J. T., z których wynika, że K. Ś. nie był bezdomny. Świadek ten wyznał szczerze, że w rodzinie pozwanego różnie bywało ale konsekwentnie podtrzymywał, że zmarły miał rodzinę i nie był bezdomny. Świadek ten po śmierci K. Ś. przekazywał I. Ś. klucze do mieszkania, które posiadał zmarły. Funkcjonariuszom M. S. i K. K. (2) K. Ś. nie był znany jako osoba, będąca w kręgu stałych zainteresowań Policji. Zeznaniami tych świadków Sąd dał wiarę gdyż są to osoby niezwiązane z żadną ze stron aczkolwiek zeznania te nie mają one istotnego znaczenia dla sprawy. Zeznaniami świadka B. D.- sąsiadki stron sąd dał wiarę w tej części, w której przekazała, że K. Ś. nie był bezdomny. Świadek potwierdziła, że kilka dni przed śmiercią widziała go jak wychodził z domu. Świadek potwierdziła, że K. Ś. był widywany pod wpływem alkoholu.

Wiarygodność świadków P. Ś. oraz L. Ś. obniża fakt, iż są oni bezpośrednio zainteresowani rozstrzygnięciem przedmiotowej sprawy na korzyść powodów. Trzeba pamiętać, że świadkowie ci dochodzili od pozwanego roszczeń z tytułu śmierci K. Ś. opierając je na bardzo zbliżonej podstawie faktycznej i prawnej. Dlatego świadkom tym dano wiarę tylko częściowo.

Dowodom z przesłuchania powodów Sąd dał wiarę w zakresie niesprzecznym z treścią dokumentów w szczególności z informacjami Policji. W ocenie Sądu powodowie świadomie pomijali informacje dotyczące spożywania alkoholu przez K. Ś. lub umniejszali znaczenie tych informacji. Niewiarygodne jest to, że dzieci powoda nie wiedziały, iż ojciec był kilkakrotnie zabierany do izby wytrzeźwień jak również i to, że nie wiedziały o zgłaszaniu przez matkę konieczności interwencji Policji. Za wiarygodne Sąd uznał te zeznania powodów, z których wynikało, że po śmierci męża i ojca odczuwali ból, żalobę, smutek, cierpienie.

Sąd dał wiarę zeznaniom interwenienta ubocznego R. K. w tym zakresie, w którym były one niesprzeczne z ustaleniami wynikającymi z dokumentów zawartych w aktach sprawy karnej.

Sąd podzielił też wnioski biegłych z Ośrodka (...) w P., którzy wydali w sprawie opinie pisemną. W sposób fachowy, rzetelny, logiczny i niesprzeczny wewnętrznie przeprowadzili swoją analizę, a następnie w oparciu o posiadaną wiedzę specjalistyczną i zasady logiki sporządzili jej pisemne uzasadnienie. Opinia jest przejrzysta, jasna i konkretna, a zawarte w niej wnioski i zalecenia należy uznać za zgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. W ocenie sądu nie było uzasadnionych podstaw aby dopuszczać dowód z kolejnej opinii biegłych albowiem fachowość sporządzonej opinii nie została skutecznie zakwestionowana.

Powodowie swoje roszczenia wywodzili z art. 446 § 3 i 4 kc.

Zgodnie z nimi Sąd może (...) przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej (§ 3). Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (§ 4).

Zasądzenie w/w odszkodowania oraz zadośćuczynienia jest fakultatywne („sąd może”). Do ich dochodzenia uprawnieni są „najbliżsi członkowie rodziny”.

Co do zasady krąg ten obejmuje małżonka i dzieci zmarłego. Warunkiem jest jednak, aby zmarły pozostawał z nimi faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową (por.: por. A. Rzetecka-Gil, komentarz do art. art. 446 kodeksu cywilnego, teza 27, w: Kodeks Cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna. Lex 2011).

O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny, decyduje istniejący faktycznie stopień bliskości pomiędzy osobami pozostającymi w relacjach rodzinnych pomiędzy zmarłym a wymienionymi osobami (por.: Magdalena Olczyk, Komentarz do zmiany art. 446 Kodeksu cywilnego wprowadzonej przez Dz.U. z 2008 r. Nr 116 poz. 731, teza 11, LEX 2008).

Jak to wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 grudnia 1969 r., (III PRN 77/69, OSN 1970, nr 9, poz. 160) w dziedzinie prawa cywilnego wykładni pojęcia „najbliżsi członkowie rodziny” można przyznać tylko pewien walor pomocniczy. Konkretyzacja tego, kto jest w danym wypadku najbliższym członkiem rodziny, należy do sądu orzekającego, przy czym niekoniecznie będzie nim najbliższy krewny.

O wysokości zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c. rozstrzyga stopień i nasilenie odczuwanej krzywdy oraz potrzeba zrehabilitowania jej skutków. O odczuwanym poczuciu krzywdy decydują różne okoliczności, w tym przede wszystkim stopień bliskości i poziom oraz charakter relacji z osobą zmarłą (tak: Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 29 kwietnia 2013r., V ACa 22/13, POSAG 2013/3/3-33).

Z kolei w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 marca 2013r. (I ACa 16/13, LEX nr 1316174) wskazano, iż ustawowe pojęcie "najbliższego członka rodziny zmarłego" nie musi być tożsame z istnieniem faktycznego pokrewieństwa bądź stosunku powinowactwa pomiędzy zmarłym a powodem.

Podobnie orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 kwietnia 2005 r. (IV CK 648/04, OSNC 2006/3/54, Biul.SN 2005/6/12, M.Prawn. 2006/6/314), gdzie wskazał, iż pokrewieństwo nie stanowi wyłącznego kryterium zaliczenia do najbliższych członków rodziny w rozumieniu art. 446 § 3 k.c.

Co do roszczenia z art. 446 § 4 kc w orzecznictwie podkreśla się, iż przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu w szczególności zrehabilitować krzywdę polegającą na naruszeniu prawa do życia w rodzinie (por. chociażby: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II AKa 44/09, LEX nr 523973, wyrok SA w Łodzi z dnia 14 kwietnia 2010 r., I ACa 178/10, niepubl).

Celem zadośćuczynienia orzekałego na podstawie art. 446§4 kc , jest złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej(por wyrk SA w Szczecinie z 12 .03. 2015r IACa877/14 LEX 1771037).Na rozmiar krzywdy podlegającej naprawieniu poprzez zadośćuczynienie mają wpływ przede wszystkim : wstrząs psychiczny , cierpienie wywołane śmiercią osoby zmarłej , poczucie osamotnienia , pustki po śmierci ,intensywność więzi łączącej powodów ze zmarłym, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania(por wyrok SA w Gdańsku z 18.03. 2015r VACa 832/14 LEX 1679901)

W ocenie Sądu Okręgowego kwota przyznana przez pozwanego powódce I. Ś.- żonie zmarłego tytułem zadośćuczynienia była właściwa . Co więcej sąd uznał również ,że pozwany właściwie ocenił przyczynienie się K. Ś. do zdarzenia wywołującego szkodę. Śmierć K. Ś. niewątpliwie stanowiła traumatyczne przeżycie dla żony, wywołała żalobę, smutek i cierpienie.. Nie mniej jednak na oszacowanie rozmiaru krzywdy ma wpływ między innymi ocena jaką rolę w rodzinie pełniła osoba zmarła . Nie ulega wątpliwości ,że zmarły nie był wzorowym mężem . Nie zapewniał też rodzinie stabilizacji finansowej. Spożywał w nadmiarze alkohol co mogło destrukcyjnie wpływać na rodzinę. Prowokował swoim zachowaniem interwencje Policji .Okoliczności te rzutują na ocenę rozmiaru krzywdy i wysokości przyznanej kwoty pieniężnej tytułem zadośćuczynienia .Dlatego w ocenie sądu przyznana I. Ś. kwota 40000 zł przez pozwanego tytułem zadośćuczynienia jest odpowiednia . Zdaniem Sądu pozwany przyznał powódce I. Ś. również odpowiednią kwotę tytułem stosownego odszkodowania. Przyznana kwota 20000zł uwzględnia okoliczności sprawy dotyczące trybu życia zmarłego. W przedmiotowej sprawie nie mogło być mowy o podwyższeniu tej kwoty gdyż K.

Ś. nie zapewniał rodzinie stabilizacji finansowej, pił alkohol, palił papierosy, przez 2/3 czasu małżeństwa pracował tylko dorywczo zarabiając do 1000zł miesięcznie (w tym przed śmiercią). Żona K. Ś., w związku ze śmiercią męża, w minimalnym stopniu utraciła realną możliwość polepszenia swoich warunków życiowych i w minimalnym stopniu pogorszyła się jej sytuacja materialna. Dlatego, w ocenie sądu, przyznana kwota 20000zł była właściwa. W ocenie sądu pozwany zasadnie przyjął przyczynienie się zmarłego w wysokości 50%. Z wiarygodnej opinii biegłych Ośrodka (...) w P. wynika, że pozwany w znacznym stopniu przyczynił się do tragicznych skutków zdarzenia. Przede wszystkim był pijany. Gdyby był trzeźwy właściwie oceniłby sytuację i mógłby uniknąć skutków zdarzenia choćby przez to, że prawdopodobnie nie przystąpiłby do tych prac. Nieuprawnione jest twierdzenie powodów, że interwenient uboczny nie powinien go dopuszczać do pracy. W sprawie nie ustalono aby interwenienta ubocznego i zmarłego łączyła umowa o pracę. Interwenient uboczny twierdzi, że nie spisywał ze zmarłym żadnej umowy a także, że K. Ś. pracował u niego kilka razy dorywczo. Nie innych dowodów świadczących o tym, że interwenienta ubocznego i K. Ś. łączyła umowa o pracę. Zmarły przez to, że był pijany miał zakłóconą trzeźwą decyzyjność. W ocenie sądu nie było potrzeby dopuszczania dowodu z kolejnej opinii biegłych. Wszak w sprawie ustalono w sposób niebudzący wątpliwości, iż K. Ś. był pijany. Nie ulega więc wątpliwości, że nie oceniał otaczającej go rzeczywistości w sposób rozsądny. Nie ulega wątpliwości, że K. Ś. nie powinien przystępować do tej pracy. Opinia przedstawiona do sprawy cywilnej SR w Grudziądzu jest dwuwartościowa w zależności od tego czy pozwany miał czas na reakcję obronną. Kłopot jednak w tym, że w sprawie nie można w sposób niebudzący wątpliwości ustalić stanu faktycznego w zakresie przebiegu zdarzenia w części dotyczącej dokładnego usytuowania K. Ś.. W ocenie sądu opinie nie zawierają sprzecznych wniosków. Z powyższych względów oddalono wnioski o dowód z kolejnej opinii biegłych z zakresu rekonstrukcji wypadków. Z wyżej wskazanych powodów sąd uznał, że pozwany prawidłowo ustalił przyczynienie w wysokości 50% - art. 362 kc i wypłacił powodce I. Ś. 20.000zł tytułem zadośćuczynienia i 10.000zł tytułem stosownego odszkodowania. Wobec powyższego powództwo I. Ś. musiało ulec oddaleniu.

Sąd uznał, że częściowo zasadne są powództwa Ł. Ś. i M. M. o zadośćuczynienie. Skoro pozwany krzywdę żony po stracie męża ocenił w tej konkretnej sytuacji na kwotę 40.000zł to niezrozumiałe jest dlaczego krzywda dwojga pełnoletnich dzieci została oceniona o 20000zł i 30000zł niżej. Takie zróżnicowanie wysokości zadośćuczynienia wydaje się rażąco niesprawiedliwe. W tym przypadku w ocenie sądu kompensata za ból po śmierci ojca powinna być przyznana obu pełnoletnim dzieciom w takiej samej wysokości. Rozmiar krzywdy pełnoletnich dzieci, w ocenie sądu, jest trochę mniejszy niż żony ale na pewno nie tak znacząco jak to zróżnicował pozwany. Zdaniem sądu nie ma znaczenia dla określenia rozmiaru krzywdy fakt, iż M. M. wyprowadziła się z mężem z mieszkania rodziców w 2008r. Z akt sprawy wynika, że była zżyta z ojcem, utrzymywała z nim kontakt. Ojciec pozwolił na jej zamieszkanie wraz z mężem pomimo, że mieszkanie małżonków Ś. miało mały metraż i mieszkał tam jeszcze pełnoletni syn. M. M. pomimo upływu kilku lat od tragicznego zdarzenia płakała na rozprawie podczas zeznań. Świadczy to o tym, że była związana emocjonalnie z ojcem i, że pomimo spożywania przez ojca alkoholu śmierć ojca była dla niej traumatycznym przeżyciem. W ocenie Sądu zadośćuczynienie należne powodom M. M. i Ł. Ś. należy ustalić na poziomie po 30000zł. Kwota ta jest niższa niż przyznana żonie zmarłego i uwzględnia okoliczności związane z rolą pełnioną przez zmarłego w rodzinie, intensywność więzi łączącej dzieci z ojcem i rozmiar cierpienia w ustalonym stanie faktycznym. Przy ustaleniu 50% przyczynienia powodowie M. M. i Ł. Ś. powinni otrzymać od pozwanego po 15000zł. Wobec tego, że pozwany wypłacił Ł. Ś. 10000zł a M. M. 5000zł zasądzono od pozwanego na rzecz M. M. 10.000zł a na rzecz Ł. Ś. 5000zł. Odsetki ustawowe zasądzono od 10 marca 2013r. Pozwanemu doręczono odpis pozwu w dniu 7.02. 2013r wobec tego 30 dni wyznaczone na postępowanie likwidacyjne w art. 109 ustawy z 22.05 2003r o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG ...Dz.U.2013.392j.t. ze zm mija z upływem dnia 9 marca 2013r. Wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego lecz deklaracyjny (por wyrok SA w Łodzi z 25.06. 2015r IACa 43/15 LEX 1771298) Pozwany dowiedział się o okolicznościach wskazanych w pozwie w dniu jego doręczenia. Należy więc uznać, że w tej dacie został wezwany do spełnienia świadczenia. (art. 455kc). Odsetki więc należą się po upływie 30 dni wyznaczonych na postępowanie likwidacyjne.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz pełnoletnich dzieci zmarłego stosownego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej. Przede wszystkim dzieci K. Ś. w chwili jego śmierci były już pełnoletnie. Ł. pracował zarobkowo. M. M. miała swoją rodzinę. Mieszkała z mężem i dzieckiem osobno i była

niezależna finansowo od rodziców. M. M. i Ł. Ś. zeznali, że nie otrzymywali od ojca wsparcia finansowego. Co więcej ojciec pracował dorywczo, spożywał alkohol i nie zapewniał im stabilizacji finansowej. Stosowne odszkodowanie w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej wynikającym ze śmierci najbliższego członka rodziny ma charakter szczególny gdyż obejmuje szkody nieuchwytnie lub trudne do obliczenia uszczerbki prowadzące jednak obiektywnie do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej poszkodowanego, przy czym to pogorszenie nie musi oznaczać pogorszenia obecnej sytuacji materialnej, lecz także oznacza utratę realnej możliwości polepszenia warunków życia. Odszkodowanie to podlega szacowaniu poprzez porównanie hipotetycznej sytuacji, w której śmierć osoby najbliższej nie nastąpiła ze stanem rzeczywistym istniejącym po tej śmierci (por. wyrok SA w Warszawie z 23.12. 2014r I ACa 1022/14 LEX 1667646). Brak jest podstaw w przedmiotowej sprawie do uznania, że powodowie Ł. Ś. i M. M. mogliby liczyć na wsparcie finansowe ojca w sytuacji, w której śmierć K. Ś. nie nastąpiłaby. Jak już wyżej wskazywano ojciec nie zapewniał dzieciom bezpieczeństwa finansowego, zarabiał dorywczo, nie dawał im pieniędzy. Przez śmierć K. Ś. nie nastąpiło pogorszenie się sytuacji materialnej dzieci nie utraciły one również realnej możliwości polepszenia warunków swojego życia. Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności oddalono żądanie pełnoletnich dzieci K. Ś. o zasądzenie kwot po 20000zł tytułem roszczenia z art. 446&3 kc.

Sąd nie obciążył powodów kosztami procesu albowiem powodowie mają trudną sytuację materialną. Otrzymują najniższe wynagrodzenia i nie mają majątku, z którego mogliby czerpać dodatkowe dochody. Sąd kierował się przepisem art. 102 kpc. Stanowi on, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje się, iż zastosowanie owej normy zależy od konkretnego stanu faktycznego. Jednocześnie podkreśla się, iż zastosowanie takie powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu wspomnianych okoliczności zaliczyć należy fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej strony). Uwarunkowania te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73, niepublikowane). Przepis artykułu 102 kpc pozostawia - ze względów słuszności - sądowi pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdyby stosowanie zasady odpowiedzialności za wynik (art. 98 kpc) nie dałoby się pogodzić z zasadami słuszności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1976r., IV PZ 61/76, LEX nr 7856). Gdyby Sąd zasądził od powodów koszty procesu to pochłonęłyby one zasądzone roszczenie co byłoby niezgodne z zasadą słuszności. Z tych samych wyżej wskazanych powodów zastosowano art. 113ust4 uoks i nie ściągano kosztów sądowych z zasądzonych roszczenia.

Z kolei zgodnie z art. 107 kpc sąd może przyznać interwenientowi koszty interwencji od przeciwnika obowiązane do zwrotu kosztów. Przyznanie interwenientowi ubocznemu kosztów interwencji od przeciwnika strony, do której przystąpił, nie stanowi reguły, lecz może nastąpić wówczas, gdy sąd uzna taką potrzebę (postanowienie SN z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 141/11, LEX nr 1215162; wyrok SA w Katowicach z dnia 6 września 2012 r., I ACa 338/12, LEX nr 1220465).

Mając na uwadze powołane reguły i wskazane orzecznictwo oraz sytuację osobistą powodów (w szczególności fakt tragicznej śmierci K. Ś.) Sąd postanowił nie obciążać żadnego z nich obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych stronie pozwanej

Pozwany został obciążony nieuiszczonymi kosztami sądowymi w zakresie zasądzonych roszczenia na mocy art. 113 ust 1 uoks. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu interwenientowi ubocznemu zasądzono na mocy &6 pkt 7 i &19i&20 rozporządzenia MS z 28.09. 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu D.U. t.j. z 2013.poz 461 ze zm.